

Temat: Rozwój człowieka - od narodzin do starości

1. Etapy rozwoju człowieka:

- **noworodkowy**, trwający do końca pierwszego miesiąca życia. Dziecko nazywane jest wówczas noworodkiem. Waży przeciętnie 3–3,5 kg i ma 50–55 cm długości. Nie jest zdolne do samodzielnego życia i wymaga starannej opieki rodziców. Przesypia większą część doby, budząc się tylko w porach karmienia. Jego jedynym pokarmem jest mleko matki.
- między drugim a dwunastym miesiącem życia trwa okres **niemowlęcy**. Niemowlę bardzo szybko rośnie i się rozwija: próbuje siadać, zaczyna raczkować, a potem samodzielnie stać i chodzić, smakować różne pokarmy, wypowiada też pierwsze słowa. W tym czasie dzieciom wyrastają pierwsze zęby, zwane zębami mlecznymi.
- między pierwszym a trzecim rokiem życia przychodzi okres **poniemowlęcy**. Dziecko jest wówczas bardzo ruchliwe i ciekawskie. Uczy się mówić krótkimi zdaniami, zaczyna też stawiać pytania. Próbuje samodzielnie jeść, myć się i ubierać.
- gdy dziecko kończy 3 lata, zaczyna się w jego życiu okres **przedszkolny**. Wiele czasu poświęca na zabawę z rówieśnikami, zadaje mnóstwo pytań i w ten sposób poznaje świat.
- okres **szkolny** rozpoczyna się po ukończeniu przez dziecko 6 lat. Najważniejszym wyzwaniem jest wtedy nauka w szkole. W okresie szkolnym dzieci zyskują sprawność, zwiększa się też znacznie precyzja ich ruchów.
- w okresie szkolnym, kiedy dziecko ma kilkanaście lat, zaczyna wchodzić w okres **dojrzewania**.
- osiągnięcie pełnej dojrzałości jest cechą **dorosłości** – najdłuższego okresu w życiu człowieka. W tym czasie ludzie podejmują samodzielne życie, pracują zawodowo, zakładają rodziny i realizują różne pasje. Biorą też pełną odpowiedzialność za swoje decyzje oraz czyny.
- **przekwitanie** to czas, kiedy pojawia się coraz więcej zmarszczek. Ludzie zaczynają siwieć. U mężczyzn może nasilać się łysienie, czyli wypadanie włosów.
- dorośli stopniowo wchodzi w okres **starości**, w którym zmniejsza się sprawność fizyczna i odporność organizmu. Jest to czas zasłużonego odpoczynku po wieloletniej pracy, kiedy ludzie mogą poświęcić się swoim zainteresowaniom. Często pomagają w wychowywaniu wnuków, dzieląc się wiedzą i doświadczeniem.